

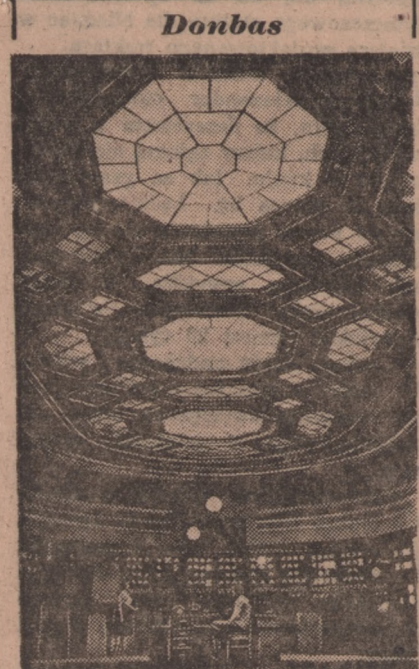
# KURIER POLSKI

Rok III Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42  
Telefon międzymiastowy 36-00 Sekretariat redakcji 19-07  
Sekretariat przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12  
Niedziela, dnia 26 stycznia 1947 r.  
Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”  
Konto PKO „ZRYW” Nr VI-135 - KO IKP N VI-140  
Konto bieżący Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy  
Nr 24

## Tajne noty francuskie w sprawie przyszłości Niemiec

LONDYN (PAP). Koła miarodajne w Londynie oświadczyły, iż Wielka Brytania otrzymała od rządu

francuskiego dwie ściśle tajne noty w sprawie przyszłości Niemiec. Oczekiwane jest doręczenie trzeciej noty w tej samej sprawie. Noty te nie zostały przedłożone Konferencji Zastępców Ministrów Spraw Zagranicznych, lecz będą rozpatrywane podczas moskiewskiej sesji Rady Ministrów Spraw Zagranicznych. Treść not nie wchodzi w zakres kompetencji zastępców ministrów, których zadaniem jest wysłuchanie poglądów przedstawicieli mniejszych państw sojuszników na zagadnienie Niemiec i Austrii. Odpisy tajnych not zostały doręczone rządowi Stanów Zjednoczonych i Związkowi Radzieckiemu.



**Donbas**  
Władze radzieckie dążą do ekonomicznej gospodarczej w kraju, starają się używać w elektrowniach niskoprocentowe, miejscowe paliwo. Szereg elektrowni w ZSRR pracuje na torfie, zaś Donbas na miał węglowym. Zdjęcie przedstawia salę państwowej elektrowni, która zasila energią elektryczną fabryki, kopalnie węgla, miasta i wsie

Baseny portowe pokryte lodem



Silne mrozy, jakie ostatnio panowały również na Wybrzeżu, pokryły powłoką lodową baseny portowe. Widok na Basen Jachtowy w Gdyni. Foto Ars Gdynia

## O konsolidację narodową

Zgodnie z przepisami Konstytucji Marcowej, nowy Sejm zbierze się na pierwsze swoje obrady w trzeci wtorek po wyborach, tj. 4-go lutego. Według obowiązujących ustaw, Prezydium KRN działać będzie do czasu ukonstytuowania się prezydium Sejmu, t. zn. do chwili wyboru marszałka i wicemarszałków. Nowy Sejm, nim opracuje i uchwali nową Konstytucję, przeprowadzi wpraw — wzorem pierwszego Sejmu Ustawodawczego z 1919 r. — obrady nad t. zw. Małą Konstytucją, która obowiązywać będzie do czasu wejścia w życie Konstytucji właściwej, ostatecznej. Projekt Małej Konstytucji na podstawie uprawnień Konstytucji Marcowej z 1921 r. mogą zgłosić kluby poselskie, poszczególni posłowie lub rząd. Mała Konstytucja winna, do czasu uchwalenia Konstytucji właściwej, określić organizację i wzajemny stosunek naczelnych władz państwowych oraz sposób wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej.

## Stan wyjątkowy na wyspie Trynidad Krwawe zajścia na polach naftowych

LONDYN (PAP). Reuter donosi, iż wybuchły zamieszki na polach naftowych na wyspie Trynidad, w czasie których podpalono zapasy ropy naftowej. W związku z tymi zajściami silny oddział policji wkroczył do gmachu, w którym mieszczą się biura związku zawodowego. Aresztowano kilkaset osób, po strzale oddanym do komisarza policji. Robotnicy, broniący gmachu, uży-

li broni palnej i przywitani policję gradem kamieni. Policja oddała kilka salw. Z obu stron byli ranni. Policja zajęła w końcu gmach, zamieniając go na tymczasowe więzienie, w którym umieszczono 210 mężczyzn i 129 kobiet. Wiele osobom, znajdującym się w lokalu związku zawodowego udało się zbiec przed aresztowaniem, wśród nich znajduje się przywódca strajkujących robotników Dutler. Gubernator ogłosił na wyspie stan

wyjątkowy. Policja ma prawo aresztowania bez nakazu pisemnego.

## Samozwańczy gubernator nie chce ustąpić

NOWY JORK (PAP-a). W stolicy stanu Georgia-Atlanta trwają rozruchy, zwrócone przeciwko samozwańczemu gubernatorowi Hermanowi Talmadge, synowi zmarłego b. gubernatora Eugeniusza Talmadge. Herman Talmadge wdarł się przed 2 tygodniami do gmachu gubernatorskiego i oświadczył, że obejmuje stanowisko po ojcu, ponieważ w wyborach również kandydował na stanowisko gubernatora i otrzymał niewiele mniejszą ilość głosów, niż ojciec. Poza tym parlament stanowy postanowił większością głosów jemu przekazać stanowisko gubernatora. Herman Talmadge przystąpił odrzucił do urzędowania, opierając się na siłę. Poprzedni gubernator Ellis Arnall przeciwstawił się temu twierdząc, że według prawa następcą gubernatora Eugeniusza Talmadge jest wybrany razem z nim zastępca gu-

bernatora — Thomson. Herman Talmadge jest zwolennikiem polityki antymurzyńskiej i przemocą zaczął wprowadzać ją w życie. Natomiast Thomson jest przedstawicielem kierunku postępowego. Thomson złożył przed senatem stanu Georgia ślubowanie jako zastępca gubernatora. Sprawę, który z dwóch pretendentów obejmie władzę gubernatorską, rozstrzygnie sąd najwyższy stanu Georgia. Wypadki w stanie Georgia stanowią sensację dnia w prasie amerykańskiej. Rozruchy rozpoczęły się od protestu studentów, którzy urządzili wielką demonstrację przed siedzibą gubernatora. Talmadge nie chciał przyjąć ich delegacji, wobec czego studenci wyłamali drzwi wejściowe i wdarli się do budynku.

## Protest EAM

PARYŻ (PAP). Jak donosi z Aten agencja „France Presse” centralny komitet EAM złożył na ręce premiera Tsaldarisa protest, stwierdzający iż podczas kryzysu rządowego król grecki odbył konferencję z przywódcami wszystkich partii politycznych, za wyjątkiem EAM.

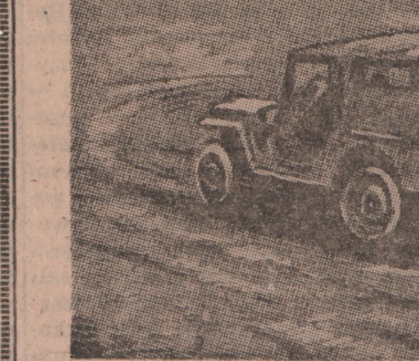
## Francja odrzuciła notę USA w sprawie zwolnienia jeńców niemieckich

PARYŻ (Obsł. wł.). Rząd francuski odrzucił notę Stanów Zjedn. w sprawie zwolnienia niemieckich jeńców wojennych, motywując to brakiem sił roboczych zarówno w rolnictwie jak i przemyśle francuskim. Jak donoszą z Waszyngtonu, Stany Zjedn. zwrócić się mają o zwol-

## Arabowie chcą wnieść sprawę Palestyny na forum ONZ

PARYŻ (PAP). Agencja France Presse donosi z Bejrutu, że przewodniczący rady arabskiej Djamil Mardan oświadczył, że o ile konferencja londyńska zakończy się niepowodzeniem, sprawa Palestyny zostanie wniesiona do ONZ. Dodał on, że przedstawiciele państw arabskich na konferencję będą występowali z następującymi instrukcjami: 1. Nie godzić się na żadne rozwiązanie, któreby przewidywało podział Palestyny. 2. Domagać się wstrzymania imigracji Żydów do Palestyny. 3. Odmówić zgody na powstanie państwa żydowskiego w Palestynie.

Amerykańskie „jeepy” w służbie pokoju



Samochody popularne zwane „jeep”, po oddaniu wielkich usług armiom alianckim w czasie wojny, obecnie spełniają o wiele pożyteczniejszą rolę. Zastępują bowiem z wielkim powodzeniem traktory, zamieniane są na samochody ciężarowe lub też służą jako motory dla wielu maszyn rolniczych. Przy pomocy „jeepa” rolnik może orać, bronować, kosić, wiązać, młócić, mieć zboże pilować drzewo. — Powyższe zdjęcie ukazuje „jeepa” w czasie bronowania sprężynowym kultuwatorem

**UWAGA**  
**Czytelnicy IKP!**  
Prenumeratę po 25 bm. uiszczając można tylko w Administracji IKP Bydgoszcz albo na konto PKO Nr VI-140  
**Ilustr. Kurlera Polskiego**  
Kto z naszych nowych prenumeratorów zamówi IKP na miesiące luty, marzec i kwiecień — otrzyma również  
**Kalendarz książkowy IKP na rok 1947**  
A więc, wykorzystajcie natychmiast okazję!

## Trojaczki w Białostockim

BIAŁYSTOK (PAP). W rodzinie robotniczej Łukasiewiczów, zamieszkającej w Siemiatyczach, przyszły na świat trojaczki: 2 dziewczynki i chłopiec. Matka Michalina Łukasiewicz i dzieci czują się dobrze. Rodzicom przyszło z pomocą społeczeństwo miasta Siemiatycz, składając dary w naturze i pieniężnie.

Ponieważ żaden przepis konstytucyjny, ani prawny nie określa momentu, w którym Premier winien złożyć dymisję na ręce Prezydenta, a kwestia dymisji jest jedynie sprawą zwyczajną parlamentarną, przypuszcza się, że dotychczasowy rząd złoży dymisję dopiero na ręce nowo wybranego Prezydenta.  
Tak więc z dniem 4 lutego wchodzimy w nowy okres naszej historii. W dniu tym zakończy się pierwszy etap naszej uciążliwej drogi powojennej, a rozpocznie nowy, nie mniej trudny i żmudny, nie mniej najeżony trudnościami i przeciwnościami. Obowiązki, jakie spadają na barki wszystkich stronnictw demokratycznych, są przegromne, że czynnik, reprezentujące te stronnictwa, zdają sobie w pełni sprawę z wagi tej odpowiedzialności i zadań, jakie czekają nowego parlamentu i nowego rządu, tego dowodem ostatnie wypowiedzi czołowych przedstawicieli ugrupowań politycznych, dowodem tego dalej łamy prasy partyjnej. Zgodnym chórem wszyscy opowiadają się za jak najszerzej pojętą konsolidacją narodową, za wciągnięciem do pozytywnej pracy państwowej wszystkich Polaków dobrej woli bez względu na ich wczorajsze stanowisko.  
Wielkie wrażenie w kraju wywarły słowa prezesa Rady Naczelnej PPS, wiceprezydenta KRN Stanisława Szwalbego, cytowane już przez nas w numerze czwartkowym. Zabrał również głos inny wybitny przedstawiciel PPS, premier Osóbka-Morawski, który również wyciągnął dłoń do rzetelnej, uczciwej współpracy nawet do wczorajszych przeciwników politycznych.  
Zanoszą się także na uspokojenie umysłów na wyższych uczelniach polskich. Delegację Bratnich Pomocy wszystkich wyższych uczelni polskich przyjął już po wyborach premier Rządu Jedności Narodowej. Przedstawiciele młodzieży akademickiej w czasie audyencji zwrócili się do Premiera z prośbą o wszczęcie kroków, umożliwiających rozpoczęcie normalnego i legalnego życia tym wszystkim studentom, którzy zdezorientowani wypadkami politycznymi i chaosem powojennym zeszli z władz



# Passa katastrof lotniczych nie urywa się Postęp żąda ofiar

## Wspaniały liniowiec powietrzny rozbija się na błotnistej, rzecznej wysepce

Postęp żąda ofiar. Tak było, tak jest i tak pozostanie. Tym niemniej opinia światowa zaalarmowana jest nieprzerwaną passą katastrof lotniczych, pociągających za sobą często po kilkadziesiąt śmiertelnych ofiar.

Katastrofy te oczywiście zdarzają się najczęściej tam, gdzie sieć linii lotniczych jest najgęstsza, gdzie posługiwanie się tym nowoczesnym środkiem komunikacyjnym jest sprawą dnia powszedniego.

Ostatnio prasa zagraniczna i polska doniosły o strasznej katastrofie, której uległ w Irlandii wspaniały liniowiec powietrzny linii Trans-World Airline Constellation.

Katastrofa wydarzyła się w Irlandii na małej, błotnistej wysepce na rzece Shannon, w pobliżu portu lotniczego o tej samej nazwie. Przyczyną nieszczęścia była — według oficjalnego komunikatu wydanego w Nowym Jorku — zła pogoda. Samolot stracił wysokość i z powodu nisko leżącej, gęstej mgły, nie mógł lądować na lotnisku. W katastrofie samolotu, na którego pokładzie znajdowało się dziewięć osób załogi i czterestu pasażerów (wśród nich kilkoro dzieci), poniosło śmierć dziewięciu pasażerów i trzech członków załogi. Szczątki rozbitego samolotu rozrzucone zostały na przestrzeni kilku hektarów bagnistej wysepki. Fakt, że w katastrofie nie zginęli wszyscy, uważany jest niemal za cud. Prawdopodobnie zderzenie się samolotu z ziemią osłabiło głęboko, sięgające po kolana błoto, pokrywające całą powierzchnię niewielkiej wysepki.

**Katastrofa „Trans-World-Airline-Constellation“  
Bohaterstwo młodej zarządczyni baru pokładowego  
Wśród zabitych są Polacy — Z brudnych wód rzeki Shannon wyłowiono ocalałe w katastrofie dziecko — Akcję ratunkową utrudniało sięgające po kolana bagno — Potworny bilans 4 miesiące**



Szczątki pieknego liniowca powietrznego rozrzucone zostały na znacznej przestrzeni. Na zdjęciu część rozzerwanego kadłuba, w którego okolicy i pod którego szczątkami znaleziono zwłoki dwunastu zabitych członków załogi i pasażerów

Pośród dwunastu śmiertelnych ofiar katastrofy znajdują się obywatela USA i Francji. M. in. poniosł śmierć jeden z delegatów Ameryki na Kongres Sjonistyczny w Bazylei, dwu wydawców francuskich, przemysłowcy, kupcy i dzieci, a również kobiety. Na liście zabitych znajduje się także sekretarka, Francuzka polskiego pochodzenia Maria Żelaznogora oraz kupiec amerykański, Polak, nazwiskiem Herman Koegel.

Bohaterką katastrofy jest młoda i równie urocza jak i bohaterska zarządczyni baru pokładowego Vina (Kitty) Fergusson, która nieustrudzenie niosła pomoc ciężko rannym członkom załogi i pasażerom, a jednego z nich — małego chłopca — wydobyla żywego z mętnej wody rzeki Shannon.



Wśród ocalałych w katastrofie jest młoda Francuzka Mrs. Delaby i jej niemowlę. Zarówno matka, jak i jej dziecko doznały obrażeń cielesnych.

Marian Gorlicki

## Kraj lat dziecinnych

*Z legendy dni zamierzchłych, co w duszy gra echem  
Dobrym chwil ułotnych świetlane odbicia:  
Twarze, które witałem dzieciństwa uśmiechem,  
Miejsca, gdzie młodzi, mięśnie naprężył do życia.*

*Żyłem wśród nich, jak w baśni zaklętym ogrodzie —  
W blasku słońca dojrzewał owoc mej jabłoni...  
Dziś nad zgliszczami sadu krew lśni o zachodzie...  
Coś przepadło, jak perła — w mrocznej chwili toni...*

*Rozstąpcie się na chwilę wygnajcie me ściany:  
W niebios lazurach wizję przeszłości rozprzędę...  
Niechaj prześniętą raz jeszcze mit wiosny świetlany,  
Nim sam się w życia mroczną zasunę legendę.*

Pamięci „Leszka“ — Głównego Komendanta  
b. Polskiego Związku Wolności

## Na sieci Enu

Informacje dostarczone sztabowi akcji, a wykorzystywane przez „Henryka” przy robocie redakcyjnej, obejmowały nie tylko dziedziny ściślego wywiadu wojskowego, lecz wszystko co mogło się przydać. Charakterystyczna była sprawa śmierci Moltkego, b. ambasadora Rzeszy w Warszawie, a później w Madrycie, omówiona szczegółowo przez „Der Soldat”. Rewelacyjność śmierci Moltkego En wykorzystał dla swoich celów w miarę możliwości drobiazgowo i z dużym powodzeniem.

Śmierć Moltkego, której szczegóły oświetlał identycznie z „Der Soldatem” Reuter, odsłaniała poza tym już w tamtych czasach, na kilkanaście miesięcy przed 20 lipca fakt niewątpliwy, że Hitler likwiduje ludzi, na których spoczął choćby cień podejrzenia, iż odchylają się od linii. Trudno bowiem przypuszczać i bynajmniej nie ma na to żadnych dowodów, świadczących że w śmierci Moltkego należało upatrywać pierwszych zwiastunów motania sieci opo-

zycyjnej przeciw Hitlerowi przez ludzi z najbliższego jego otoczenia spośród których wyrósł Stauffendorf i urodził się potem pałacowy spisek palatynów Wehrmachtu. Niewątpliwy był fakt ustalony przez wywiad, że von Moltke nie zeszedł z tego świata naturalną śmiercią. Oficjalna wersja podana przez DNB stwierdzała krótko, że „ambasador niemiecki w Madrycie von Moltke zmarł po operacji ślepej kiszki”. Pochowano go i byłoby wszystko w porządku, gdyby...

Stanie niepokojów wśród dyplomacji hitlerowskiej nie należało do zadań łatwych; śmierć Moltkego dawała jedyną okazję, której przegapić nie wolno było, należało ją wykorzystać.

Jak przerobiono ten numer? Otóż wdowa po Moltkem otrzymała wiadomość, że mać jej bynajmniej nie opuścił tego padolu też wskutek spóźnionego zabiegu chirurgicznego, lecz został otruty. Zrobiona w tajemnicy ekshumacja wyjaśniła za-

gadką, bliższe badania zwłok wykazały niezbicie, że wiadomość o otruciu była prawdziwa. Moltke na wyrostek robaczkowy nie był w ogóle operowany. Żądając bliższych wyjaśnień najpierw od Ribbentropa, a potem od Himmlera otrzymała odpowiedź, żeby zaniechała tego rodzaju kroków, bo w przeciwnym razie własne jej bezpieczeństwo musiałoby być wątpliwe. Oświetlenie śmierci Moltkego przez „Der Soldat”, którego numer z tą historią rozkołportował N na terenie Rzeszy wywołał, dwukrotny komunikat DNB. Komunikat dementował w sposób kategoryczny „fałszywe wiadomości rozsiewane przez pewne koła o śmierci ambasadora Moltkego, które w całości i w szczegółach wyssane są z palca”. Rezonans o prawdziwej śmierci „długiego Jasia”, był więc żywy i dowodził, że trafiono „znów w czułą strunę.

Po odwołaniu stalingradzkim „Der Soldat” rozpoczął serię artykułów o przyczynach klęski, omawiając je w bardzo fachowym naświetleniu. Pierwszy z serii o ile dobrze pamiętam: „Von Manstein mit uns” był jednym z najczarniejszych, jakie puściła redakcja „Soldata” w stronę cofającego się frontu południowego

(Ciąg dalszy nastąpi)

ca — wydobyla żywego z mętnej wody rzeki Shannon. Młoda bohaterka, orientując się w sytuacji, dzięki wielu dokonanym już lotom, przewidywała możliwość nieszczęścia i poleciła pasażerom założenie pasów bezpieczeństwa oraz przygotowanie się na ewentualne przymusowe lądowanie, gdyż „katastrofa przychodzi bez ostrzeżenia”

Kapitan Trimbe, pilot Towarzystwa Lotniczego Trans-World Airline Constellation, którego Kitty była pracowniczką, taką wydał ocenę jej wysiłków:

— Panna Fergusson wykonała cudowną robotę. Żadna pochwała nie jest zbyt wielką. Kitty ratowała pasażerów, znosząc ich na przygotowane przez siebie suche miejsca, a jej wysiłek odszukania dziecka, którego brakowało — zakończył się sukcesem: znalazła je żywe na brzegu rzeki.

Jeden z ocalałych, chłopiec pokładowy Michael Donnelan, opisuje pierwszy moment po katastrofalnym lądowaniu, następującymi słowami:

— Była to straszna eksplozja. Biegłem przez bagnistą powierzchnię ku rzece. Potem, usłyszawszy krzyk dziecka, chciałem zwrócić się w kierunku usłyszanego głosu, lecz upadłem przez ciała rzużących, nieszczęśliwych ludzi. Znalazłem dziecko w sitowiu. Prąd powietrzny, wytworzony wybuchem samolotu, oczyścił dziecko z błota. Kiedy dostąpiłem do niemowlęcia, zbliżyła się panna Fergusson, uchwyciła je i z dzieckiem na ręku poczęła szukać rannych.

Inna z pasażerek, ranna Francuzka Mrs. Delaby, wydała o dzielnej bufetowej taką opinię:

— Uczyniła wszystko, co mogła uczynić, aby uspokoić podróżnych, gdy poczęły budzić się w niej obawy, że wobec złej pogody może dojść do przymusowego lądowania na lotnisku Shannon. Byliśmy przygotowani na najgorsze i istotnie przyszło ono.

Oprócz 4-miesięcznego niemowlęcia dziecina ta dziewczyna była jedyną, która z katastrofy wyszła bez szwanku. Okoliczność ta — obok rzadkich zalet ducha — pozwoliła jej na niestrudzone, skuteczne niesienie pomocy ofiarom nieszczęścia.



Bohaterką katastrofy na bagnistej wysepce na rzece Shannon jest zarządczyni pokładowego baru, 22-letnia Vina Fergusson

Vina Fergusson jest bohaterką dnia.

Katastrofa w Shannon, która wydarzyła się w ostatnich dniach grudnia ub. roku, zamyka potworny bilans śmierci w katastrofach samolotów pasażerskich i lotniczych. We wrześniu było ich 207, w październiku 120, w listopadzie 124 i w ostatnim miesiącu ub. roku — 116.

Cyfra 567 zabitych w katastrofach lotniczych, oto hekatomba, którą w ciągu czterech miesięcy świat złożył na ołtarzu postępu techniki.

## 30 rocznica sakry biskupiej Piusa XII



CITTA DEL VATICANO (obsł. wł.). Watykan przygotowuje się do roczystego obchodu trzydziestej rocznicy sakry biskupiej obecnego Papieża, którą Pius XII otrzymał w r. 1917.

Niezmiernie uderzający jest fakt, że ksiądz prałat dr Eugeniusz Pacelli (tak bowiem brzmi nazwisko obecnego Ojca św.) odbierał sakrę biskupią z rąk ówczesnego Papieża, Benedykta XV, w tym dniu i w tej samej godzinie, w której w dalekiej portugalskiej Bati-

mie Najśw. Maria Panna objawiła się trójce wiejskich dzieci: Lucji dos Santos, oraz Franciszkowi i Hiacyncie Marto. Nie dziwi więc, że tak bardzo interesuje się Fati-

mą i że w 25-tą rocznicę objawienia poświęcił cały ród ludzki Niepokalanemu Sercu Marii.

Trzydziesta rocznica sakry biskupiej Piusa XII będzie obchodzona w Kaplicy Sykstyńskiej, t. zn. tam, gdzie ją w r. 1917 otrzymał z rąk Benedykta XV.









